

УДК 343.98

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11\(41\)-858-867](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11(41)-858-867)

Джафарова Олена Вячеславівна доктор юридичних наук, професор, професор Кафедри поліцейської діяльності та публічного адміністрування, Харківський національний університет внутрішніх справ, пр. Льва Ландау, 27, м. Харків, 61080, тел.: (0572) 52-30-51, <https://orcid.org/0000-0003-4201-0218>

Лукашевич Сергій кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права гуманітарно-правового факультету, Національний аерокосмічний університет імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», вул. Чкалова, 17, м. Харків, 61070, <https://orcid.org/0000-0001-8386-6237>

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ МЕТОДИКИ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПРУШЕННЯМ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Анотація. Відповідно до статті 3 Конституції України життя і здоров'я людини визнаються найвищими соціальними цінностями. У зв'язку з криміногенними чинниками, пов'язаними з військовими діями, проблема насильницьких посягань набуває особливого значення. Відтак запобігання вчиненню озброєних злочинів залишається актуальним викликом для вітчизняної правоохоронної системи та суспільства у цілому. Запобігання злочинності визначається як діяльність, спрямовану на подолання криміногенно небезпечних протиріч у суспільних відносинах з метою їх позитивного вирішення і поступового витиснення (так зване загальносоціальне запобігання), а також протидія реалізації злочинних проявів на різних стадіях (спеціально-кримінологічне запобігання). Запобігання злочинів проти життя та здоров'я, що вчиняються з використанням вогнепальної зброї, має здійснюватися заходами загальносоціального та спеціально-кримінологічного характеру. Вибір заходів запобігання злочинів проти життя та здоров'я з використанням вогнепальної зброї обумовлюється, по-перше, сутнісно-криміногенними особливостями об'єктів запобіжного впливу, а по-друге, їх функціональними можливостями. Відтак очевидно, що найбільш ефективними у цій сфері будуть високотехнологічні інформаційно-аналітичні застосунки. Серед технологічних застосунків, що використовуються у сфері запобігання злочинів із використанням вогнепальної зброї можна виділити такі види: 1) застосунки для контролю

обігу легальної вогнепальної зброї (аналітичний функціонал вітчизняного «Єдиного реєстру зброї»; 2) аналітично-інформаційні системи виявлення та розслідування правопорушень (Shotspotter, CaseBuilder Crime Gun, інформаційно-аналітична система кримінального аналізу «RICAS», функціонал Kyiv Smart Safe City); 3) інформаційні методики нормотворчості.

Ключові слова: вогнепальна зброя, насильницькі злочини, злочини проти життя та здоров'я, злочинність; запобігання злочинності, інформаційні методики.

Dzafarova Olena Vyacheslavivna Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of Police Activity and Public Administration, Kharkiv National University of Internal Affairs, 27 Lva Landau Ave., Kharkiv, 61080, tel.: (0572) 52-30-51, <https://orcid.org/0000-0003-4201-0218>

Lukashevych Serhii PhD in Law, Associate Professor, Department of Law Faculty of Humanities and Law, National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute", 17, Chkalov St., Kharkiv, 61070, <https://orcid.org/0000-0001-8386-6237>

MODERN INFORMATION AND ANALYTICAL METHODS OF PREVENTING CRIMES AGAINST LIFE AND HEALTH COMMITTED WITH THE USE OF FIREARMS

Abstract. According to Article 3 of the Constitution of Ukraine, human life and health are recognized as the highest social values. In connection with the criminogenic factors associated with military operations, the problem of violent assaults acquires special importance. Therefore, prevention of armed crimes remains an urgent challenge for the domestic law enforcement system and society as a whole. Crime prevention is defined as an activity aimed at overcoming criminogenically dangerous contradictions in social relations with the aim of their positive resolution and gradual suppression (the so-called general social prevention), as well as countering the implementation of criminal manifestations at various stages (special criminological prevention). Prevention of crimes against life and health, committed with the use of firearms, should be carried out by measures of a general social and special criminological nature. The choice of measures to prevent crimes against life and health with the use of firearms is determined, firstly, by essentially criminogenic features of objects of preventive influence, and secondly, by their functional capabilities. Therefore, it is obvious that the most effective in this field will be high-tech information and analytical applications. Among the technological applications used in the field of crime prevention with the use of firearms, the following types can be distinguished: 1) applications for controlling the circulation of legal firearms

(analytical functionality of the domestic "Unified Weapons Register"; 2) analytical and information systems for the detection and investigation of offenses (Shotspotter, CaseBuilder Crime Gun, "RICAS" information and analytical system of criminal analysis, Kyiv Smart Safe City functionality; 3) information methods of rule-making.

Keywords: firearms, violent crimes, crimes against life and health, crime; crime prevention, information methods.

Постановка проблеми. Відповідно до статті 3 Конституції України життя і здоров'я людини у нашій державі визнаються найвищими соціальними цінностями [1], тож ступінь небезпечності насильницьких посягань є очевидною. У зв'язку ж зі збільшенням обігу нелегальної вогнепальної зброї та інших криміногенних чинників, пов'язаних з військовими діями, ця проблема набуває особливого значення. Відтак запобігання вчиненню озброєних злочинів залишається актуальним викликом для вітчизняної правоохоронної системи та суспільства у цілому. Поглиблення соціально-політичної та фінансово-економічної кризи, війна, спричинена військовою агресією російської федерації, надвисокий рівень безробіття та зростання рівня соціальної незахищеності призвели до соціальної напруженості, підвищення криміногенного потенціалу суспільства. З огляду на ці обставини питання вдосконалення існуючих та розроблення нових стратегій і заходів запобігання злочинності перебувають у центрі уваги представників усіх гілок влади та науковців [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі озброєного кримінального насильства приділили увагу багато вітчизняних науковців. Загальні тенденції насильницької злочинності в Україні розкрито у роботах О.Г. Кулик [3] Фактори кримінального насильства дослідив І.Б. Медицький [4]. Особистісні характеристики осіб, які вчинили злочини проти життя та здоров'я взагалі з використанням вогнепальної зброї визначили В.В. Голина, М.О. Маршуба [5], Б.М. Головкін [6], В.С. Батиргарєєва [7]. Засади запобігання насильницьких озброєних злочинів висвітлено у працях В.Ф. Оболенцева [8] та інших науковців.

Раніше було досліджено й державну політику щодо запобігання злочинів проти життя та здоров'я, окреслено компетенцію державних суб'єктів у цій сфері [9]. З'ясовано, що у аспекті стримування кримінального насильства ефективним є застосування вогнепальної зброї для самозахисту в умовах необхідної оборони. Такою відповідно до статті 36 Кримінального кодексу України вважаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди,

необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони. Частина 5 цієї статті додатково визначає, що не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає. Безумовно, цей індивідуальний захід запобігання злочинності має превентивний ефект щодо насильницьких посягань проти життя та здоров'я, що вчиняються із використанням вогнепальної зброї.

Дослідники також підкреслюють, що результати роботи державних структур щодо запобігання озброєного насильства у значному ступені залежать від ефективності використаних засобів. Тому існує нагальна потреба дослідження інформаційних технологій, які використовуються задля запобігання злочинів проти життя та здоров'я осіб з використанням вогнепальної зброї.

Мета та завдання статті. Мета статті: аналіз та вдосконалення системи запобігання злочинності. Завдання статті: охарактеризувати сучасний стан та перспективи використання сучасних технологій запобігання насильницьких злочинів проти життя та здоров'я, що вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї.

Виклад основного матеріалу. У теорії кримінології запобігання злочинності визначається як діяльність, спрямована на подолання криміногенно небезпечних протиріч у суспільних відносинах з метою їх позитивного вирішення і поступового витиснення (так зване загальносоціальне запобігання), а також протидія реалізації злочинних проявів на різних стадіях (спеціально-кримінологічне запобігання) [10]. Така робота є важливою складовою державного функціоналу на виконання вимог статті 3 Конституції України, якою встановлюється обов'язок української держави гарантувати права і свободи громадян.

Метою загальносоціальних заходів запобігання злочинності окреслюється обмеження дії криміногенних протиріч у суспільстві, поступове викорінення негативних явищ, створюваних політичними, економічними, психологічними, ідеологічними, міжнаціональними та іншими чинниками криміногенного потенціалу в суспільстві (економічні й політичні кризи, небезпечне майнове розшарування населення, злочинне збагачення, безробіття, занепад моралі, проституція, наркоманія, алкоголізм, безпритульність тощо) [10]. Спеціально-кримінологічним запобіганням злочинності вважається практика реалізації методів активного впливу на

явища і процеси, які зумовлюють активізацію криміногенного потенціалу суспільства у виді злочинних проявів на різних стадіях злочинної поведінки [10].

Об'єктом запобіжного впливу окреслюють негативні явища матеріального, мотиваційного та інтелектуального характеру які, взаємодіючи з властивостями особистості, призводять до виникнення кримінальної мотивації, обумовлюють прийняття рішення про вчинення злочину [10]. Звертаємо увагу, що пізнання навколишньої дійсності, одним із феноменів якої є об'єкт запобігання злочинності, його тенденції та закономірності в природній та історичній реальності, співвідношення історичних і гносеологічних фактів шляхом системного аналізу всіх складових цього процесу та побудова на цій основі нового, комплексного, концептуального бачення об'єкта запобігання злочинному впливу та вироблення заходів протидії – саме в цьому полягають завдання наукового пошуку сучасної кримінології [1]. При тому треба враховувати, що оскільки запобіжна діяльність як вид соціальної практики й соціальна цінність відображає суспільні відносини запобіганням злочинності, тому саме вони (відносини), а не їх недоліки, є її об'єктом [11, с. 12].

Відповідно до цього об'єктами загальносоціального запобігання злочинної діяльності можна вважати антисоціальні явища на рівні суспільства у цілому – правовий нігілізм, недоліки нормативного регулювання, суспільна конфліктність та інші. Об'єктом спеціально-кримінологічного запобігання злочинності є криміногенні явища та процеси, які реалізуються у передкримінальній та безпосередній кримінальній діяльності (антисоціальні властивості злочинців, зняття злочину, криміногенні ситуації та ін.

На практиці вибір заходів запобігання злочинності обумовлюється, по-перше, сутнісно-криміногенними особливостями об'єктів запобіжного впливу, а по-друге, їх функціональними можливостями. Відтак очевидно, що найбільш ефективними у цій сфері будуть високотехнологічні застосунки.

На наш погляд, враховуючи об'єкт та технологічні особливості заходів запобіжного впливу, можна виділити декілька видів інформаційно-аналітичних застосунків, які використовуються для запобігання злочинів проти життя та здоров'я, що вчиняються з використанням вогнепальної зброї.

Передусім йдеться про застосунки для контролю обігу легальної вогнепальної зброї. У цьому сенсі звертаємо увагу на введення в дію функціоналу «Єдиний реєстр зброї» (далі – «ЄРЗ»). Відповідно до Наказу №2 від 10.01.2022 р. Міністерства внутрішніх справ «Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ» основними завданнями ЄРЗ є автоматизація процесів до рівня стандартів операційних

процедур, забезпечення формування, зберігання, спільного використання і верифікації користувачами інформації ЄРЗ [12]. Метою обробки інформації в ЄРЗ визначено ідентифікацію вогнепальної зброї; автоматизацію процесів інформаційного, довідкового, організаційного та технологічного забезпечення у сфері обігу таких знарядь; забезпечення належного контролю, запобігання викраденням та втратам, сприяння своєчасності прийняття управлінських рішень. У цьому застосунку використовується програмне забезпечення, що «оцифровує» облік легальної вогнепальної зброї громадян, та дозволів на зброю у форматі «електронних кабінетів». Вбачаємо, що оформлення документів без безпосереднього контакту з правоохоронцями знизить корупційні ризики і зменшить ймовірність застосування зареєстрованої вогнепальної зброї у насильницьких діях.

Другий вид технологічних застосунків, що використовуються у сфері запобігання злочинів із використанням вогнепальної зброї – це аналітично-інформаційні системи виявлення та розслідування правопорушень. Серед таких можемо виділити систему Shotspotter [13], яка в режимі реального часу опрацьовує інформацію про звуки пострілів та надає поліції координати місця, звідки надійшов звук. А функціонал CaseBuilder Crime Gun [14] допомагає ефективно розслідувати злочини, пов'язані зі зброєю, швидко впорядковуючи необхідні дані.

Щодо вказаного виду інформаційно-аналітичних застосунків, що використовуються у запобіганні злочинів проти озброєних злочинів, маємо згадати й аналітичний модуль відеоспостереження у рамках проекту «Безпечне місто» (Kyiv Smart Safe City). Завдяки спеціалізованим камерам цей застосунок фіксує зображення та порівнює їх із базами даних правоохоронними органів. Якщо система виявляє подібність, оператор одразу отримує тривожний сигнал. Таким чином прискорюється розшук правопорушників [15].

Вітчизняним функціоналом, який використовується для виявлення та розслідування злочинів проти життя та здоров'я, є й інформаційно-аналітична система кримінального аналізу «RICAS» [16]. Вона дозволяє значно підвищити ефективність розкриття злочинів по гарячих слідах і нерозкритих злочинів. Призначення системи: підвищення ефективності використання інформаційних обліків в оперативно-розшуковій діяльності працівників органів внутрішніх справ, у досудовому розслідуванні, у діяльності з охорони громадського порядку; зменшення часу реакції на інформацію, що надходить про правопорушення (забезпечує ефективне їх розкриття по гарячих слідах); профілактика та попередження злочинів; підвищення якості та своєчасності управлінських рішень керівників усіх рівнів. Цей функціонал може здійснювати аналіз кримінальної обстановки (crime pattern analysis), аналіз

загального профілю (general profile analysis), аналіз конкретного розслідування (case analysis), порівняльний аналіз (comparativ analysis), аналіз групової злочинності (offender group analysis), аналіз особливостей профілю (specific profile analysis), аналіз розслідувань (investigation analysis).

Звертаємо також увагу на перспективи застосування інформаційних методик задля створення нормативних актів щодо запобігання злочинів проти життя та здоров'я з використанням вогнепальної зброї. Раніше дослідники вже розробили дворівневу цифрову модель системи Конституції України у нотації IDEF0 з використанням інструментарі CASE-засобу (Computer Aided System Engineering – системи проєктування за допомогою комп'ютера) Microsoft Visio. За цією технології можна не тільки моделювати проєкти нормативних актів, але й за допомогою програмного забезпечення перевіряти їх на повноту та алгоритмічність [17].

Висновки. У врахуванням наведених обставин вбачаємо за можливість зробити такі висновки.

1. Запобігання злочинів проти життя та здоров'я, що вчиняються з використанням вогнепальної зброї, має здійснюватися заходами загальносоціального та спеціально-кримінологічного характеру.

2. Вибір заходів запобігання проти життя та здоров'я з використанням вогнепальної зброї обумовлюється, по-перше, сутнісно-криміногенними особливостями об'єктів запобіжного впливу, а по-друге, їх функціональними можливостями. Відтак очевидно, що найбільш ефективними у цій сфері будуть високотехнологічні інформаційно-аналітичні застосунки.

3. Серед технологічних застосунків, що використовуються у сфері запобігання злочинів із використанням вогнепальної зброї можна виділити такі види: 1) застосунки для контролю обігу легальної вогнепальної зброї (аналітичний функціонал вітчизняного «Єдиного реєстру зброї»); 2) аналітично-інформаційні системи виявлення та розслідування правопорушень (Shotspotter, CaseBuilder Crime Gun, інформаційно-аналітична система кримінального аналізу «RICAS», функціонал Kyiv Smart Safe City); 3) інформаційні методики нормотворчості.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Офіційний вісник України*. 2010. Ст. 2598. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 30.10.23)

2. Lukashkevich S. Yu. Identification of the object and subjects of prevention in criminology and law enforcement . Police activity in Ukraine and European countries: modern standards and unification options : Collective monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. 600 p./ P. 193. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/190> DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-185-5-6>

3. Кулик О. Г. Злочинність в Україні на початку XXI століття: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 272 с.
4. Медицький І. Б. Вплив соціальних факторів на злочинність в умовах становлення незалежної Української держави : моногр. Івано-Франківськ: Прикарпат. юрид. інст., 2007. 214 с.
5. Голина В. В., Маршуба М. О. Криминологическая характеристика личности несовершеннолетнего корыстно-насильственного преступника в Украине: моногр. Харків : Право, 2014. 280 с. URL: https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2019/02/golina_marshuba_monografiya_2014.pdf (дата звернення 30.10.23)
6. Головкін Б.М. Криминологічні проблеми умисних вбивств і тяжких тілесних ушкоджень, що вчинюються у сімейно-побутовій сфері. Харків: Нове слово, 2004. 251 с.
7. Батиргареева В.С. Криминологічні засади запобігання рецидивній злочинності в Україні [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 47 с.
8. Оболенцев В.Ф. Формування кримінально-правової політики держави України на засадах методології системного підходу. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 11(25) С. 130-139. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-11\(25\)-130-139](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-11(25)-130-139) (дата звернення 30.10.23)
9. Джафарова О.В., Дунаєва Т.Є. Нормативні засади вітчизняної кримінально-правової політики щодо запобігання насильницьких злочинів проти життя та здоров'я, що вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї. *Наукові інновації та передові технології*. Серія «Право». 2023. № 13(27). С. 211-220. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13\(27\)-](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13(27)-)
10. Голина В.В. Запобігання злочинності (теорія і практика): навч. посіб. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2011. 120 с.
11. Лукашевич С.Ю. Об'єкти запобігання злочинності та корупції // Теорія і практика правознавства: електронне наукометричне фахове видання Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Головний редактор д-р юрид. наук, проф. А. П.Гетьман. Випуск 2 (20) / 2021. С. 12. URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/244883> DOI: <https://doi.org/10.21564/2225-6555.2021.2.244883>
12. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.01.2022 р. №2 / Міністерство внутрішніх справ України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22#Text> (дата звернення 30.10.23)
13. Shotspotter. <https://www.soundthinking.com/>
14. CaseBuilder Crime Gun. <https://www.soundthinking.com/safetysmart-platform/>
15. У рамках проекту «Безпечне місто» запущено новий аналітичний модуль відеоспостереження, що прискорить пошук правопорушників. https://kyivcity.gov.ua/news/u_ramkakh_proektu_bezpechne_misto_zapuscheno_noviy_analitichnij_modul_videosposterezhennya_scho_priskorit_poshuk_pravoporushnikiv/
16. RICAS. <https://ricas.org/en/>
17. Оболенцев В. Ф., Гуца О.М., Єрьоменко В.В. Досвід цифрового моделювання системи Конституції України у нотатії IDEF0. *Теорія і практика правознавства*. 2020. Вип. 2. С. 51-60.

References:

1. Zakon Ukraini "Konstitucija Ukraini" [The Law of Ukraine "Constitution of Ukraine"]. (n.d). zakon.rada.gov.ua Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

2. Lukashevych S. Yu. Identification of the object and subjects of prevention in criminology and law enforcement. Police activity in Ukraine and European countries: modern standards and unification options : Collective monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. 600 p./ P. 193. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/190> DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-185-5-6>
3. Kulik, O. G. (2013). *Zlochinnist' v Ukraïni na pochatku XXI stolittja [Crime in Ukraine at the beginning of the XXI century]*. Kiïv: Jurinkom Inter [in Ukrainian].
4. Medic'kij, I. B. (2007). *Vpliv social'nih faktoriv na zlochinnist' v umovah stanovlennja nezalezhnoï Ukraïns'koï derzhavi [The influence of social factors on crime in the conditions of the formation of an independent Ukrainian state]*. Ivano-Frankivs'k: Prikarpat. jurid. inst. [in Ukrainian].
5. Golina, V. V., Marshuba, M. O. (2014). *Kriminologicheskaja harakteristika lichnosti nesovershennoletnego korystno-nasil'stvennogo prestupnika v Ukraine [Criminological characteristics of the personality of a minor for selfish and violent criminal in Ukraine]*. Harkiv : Pravo Retrieved from https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2019/02/golina_marshalla_monografiya_2014.pdf [in Ukrainian].
6. Golovkin, B.M. (2004). *Kriminologichni problemi umisnih vbivstv i tjazhkih tilesnih ushkodzhen', shho vchinjajut'sja u simejno-pobutovij sferi [Criminological problems of intentional murders and grievous bodily harm committed in the family sphere]*. Harkiv: Nove slovo [in Ukrainian].
7. Batirgareeva, V.S. (2010). *Kriminologichni zasadi zapobigannja recidivnij zlochinnosti v Ukraïni [Criminological principles of prevention of recidivism in Ukraine] Extended abstract of Doctor's thesis*. H: Nac. jurid. akad. Ukraïni im. Jaroslava Mudrogo [in Ukrainian].
8. Obolencev, V.F. (2023). *Formuvannja kriminal'no-pravovoï politiki derzhavi Ukraïni na zasadah metodologii sistemnogo pidhodu [Formation of the criminal law policy of the state of Ukraine on the basis of the systematic approach methodology]*. *Nauka i tehnika s'ogodni - Science and technology today*, 11(25), 130-139. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-11\(25\)-130-139](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-11(25)-130-139) [in Ukrainian].
9. Dzhafarova, O.V., Dunaeva, T.Є. (2023). *Normativni zasadi vitchiznjanoï kriminal'no-pravovoï politiki shhodo zapobigannja nasil'nic'kih zlochiniv proti zhittja ta zdorov'ja, shho vchinjajut'sja iz zastosuvannjam vognepal'noï zbroï [Normative principles of domestic criminal law policy regarding the prevention of violent crimes against life and health committed with the use of firearms]*. *Naukovi innovacii ta peredovi tehnologii. Serija «Pravo» - Scientific innovations and advanced technologies. "Law" series*, 13(27), 211-220. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13\(27\)-](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13(27)-) [in Ukrainian].
10. Golina, V.V. (2011). *Zapobigannja zlochinnosti (teorija i praktika) [Crime prevention (theory and practice)]*. Harkiv: Nac. jurid. akad. Ukraïni [in Ukrainian].
11. Lukashevich, S.Ju. (2021). *Ob'ekti zapobigannja zlochinnosti ta korupcii [Objects of prevention of crime and corruption]*. *Teorija i praktika pravoznavstva - Theory and practice of legal science*, 2 (20) / 2021, 12. Retrieved from <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/244883> DOI: <https://doi.org/10.21564/2225-6555.2021.2.244883> [in Ukrainian].
12. *Nakaz Ministerstva vnutrishnih sprav Ukraïni “Pro zatverdzhennja Polozhennja pro funkcional'nu pidsistemu «Єdinij reestr zbroï» edinoï informacijnoï sistemi Ministerstva vnutrishnih sprav” [The Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine “On the approval of the Regulation on the functional subsystem "Unified weapon register" of the unified information system of the Ministry of Internal Affairs”]*. (n.d). zakon.rada.gov.ua Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22#Text> [in Ukrainian].
13. Shotspotter. www.soundthinking.com Retrieved from <https://www.soundthinking.com/> [in English].

14. CaseBuilder Crime Gun. *www.soundthinking.com* Retrieved from <https://www.soundthinking.com/safetysmart-platform/> [in English].

15. U ramach proektu «Bezpechne misto» zapushheno novij analitichnij modul' videosposterezhennja, shho priskorit' poshuk pravoporushnikov [As part of the "Safe City" project, a new video surveillance analytical module has been launched, which will speed up the search for offenders]. *kyivcity.gov.ua* Retrieved from https://kyivcity.gov.ua/news/u_ramkakh_proektu_bezpechne_misto_zapuscheno_noviy_analitichnij_modul_videosposterezhennja_scho_priskorit_poshuk_pravoporushnikov/ [in Ukrainian].

16. RICAS. *ricas.org* Retrieved from <https://ricas.org/en/> [in English].

17. Obolentsev, V. F., Hutsa, O.M., Yer'omenko, V.V. (2020). Dosvid tsyfrovoho modelyuvannya systemy Konstytutsiyi Ukrayiny u notatsiyi IDEF0 [Experience of digital modeling of the Constitution of Ukraine in IDEF0 notation]. *Teoriya i praktyka pravoznnavstva. - Theory and practice of jurisprudence*. 2020 (2), p.51-60.

